

Muurame gymnasium

hittade sin partnerskola
närmare än det hade tänkt sig

Det är ju ofta så att man inte riktigt ser det som står framför näsan på en. Så var det åtminstone för oss i Muurame gymnasium i de första tjugo åren som skolan existerade. I Muurame studerar man både A- och B-svenska, och eftersom svenska inte kan höras i vardagen i Mellersta Finland, hade vi hoppats på att hitta en svensk partnerskola. På våren 2014 hörde vi om projektet SpråkKimppa, och då insåg vi att svenskspråkiga vänskolor kan vi hitta också i Finland.

Lika barn leker bäst

Redan samma vår hittade Muurame gymnasium och Kronoby gymnasium varandra. Kronoby och Muurame har mycket gemensamt. Båda gymnasierna ligger nära en större stad – Kronoby 15 km från Karleby och Muurame 15 km från Jyväskylä. Muurame ligger i det ”finskaste Finland”, och detta innebär att man vanligen inte hör svenska utanför svenska klassrummet. Lyckligtvis får vi emellertid besök genom Svenska nu-projektet, må det aldrig ta slut! Kronoby däremot är nästan enspråkigt svenskt: 80% av invånarna har svenska som modersmål. Perfekt ”match” alltså!

Nu har Muurame och Kronoby gymnasierna haft samarbete från läsåret 2014–2015, och vi fortsätter. Modellen för ömsesidiga besök är enkel och lätt – på många sätt. Vi gör två besök varje läsår, alltså ett besök till båda skolorna. Studerandena i vårt projekt är andraklassare. I Muurame deltar huvudsakligen A-svenska studerande i verksamheten, men även några djärva b-svenska studerande är med, vilket utgör ett lysande exempel för alla andra.

Foto: Viola Storbacka

Finska i Muurame, svenska i Kronoby

Studerandena ”paras ihop” före besöket enligt intressen och eventuella allergier. Digitaliseringen hjälper så att studerandena kan börja bekanta sig i förväg på facebook eller whatsapp, vilket de också gör. Studerandena åker till varandra utan lärare. Detta tycker vi är viktigt. När egen lärare inte är med, kan man inte förlita sig på läraren och vänta att någon talar för ens del.

Gästande studerande bor i värdfamiljer och talar värdfamiljens språk – finska i Muurame och svenska i Kronoby. Också i mottagande skola talas skolans språk. Alla får samma känsla av att använda det andra inhemska. Också detta är en fördel i att ha vänskola i Finland på andra sidan språkgränsen. Finska studerande skäms ofta för sin dåliga svenska och vågar inte kommunicera med svenskar. Men med finlandssvenskar är det annorlunda. Muurameborna inser att kronobyborna också har det svårt att uttrycka sig på finska. Studerandena upplever sig vara mer jämlika med finlandssvenskar än svenskar. Med rikssvenska studerande byter man ibland till engelska. I våra möten händer detta aldrig, för man kan alltid byta till sitt eget modersmål och bli åtminstone någorlunda förstådd.

Studerandena i Muurame uppskattar samarbetet

I ett kursprov fick Muurame gymnasister i uppgift att berätta om sina erfarenheter i SpråkKimppa. Här är några utdrag:

- ”Vi måste komma ihåg att språket inte är det viktigaste när Kronoby studerandena kommer på besök. Det viktigaste är att få nya kompisar! Det här projektet ger oss motivation att lära oss tala svenska.”
- ”Jag tycker att alla borde delta i det här projektet eftersom det inte kostar mycket och det är inte långt till Kronoby.”
- ”Det kan vara ganska svårt i början men det blir lättare när man bara talar mer och mer.”
- ”Jag var i Kronoby i oktober 2015. Först ville jag inte åka, men det var jättebra att jag åkte dit. Min svenska blev bättre och det var egentligen roligt att tala svenska!”
- ”Språkkunskaperna hjälper oss också att förstå varandra vilket är viktigt för samarbetet”
- ”Vi behöver bra språkkunskaper i framtiden för att få bra utbildning och bra jobb.” ■

Foto: Viola Storbacka

Utbytet med Muuramen lukio är för oss i Kronoby en viktig länk till det finska Finland. Då det gäller kontakter med finska språket har vi en mycket heterogen studerandekår – vi har allt från studerande som under fritiden i princip aldrig kommer i kontakt med finskspråkiga till studerande som kommer från helfinska hem och på fritiden umgås med finskspråkiga kompisar. De flesta av våra studerande kommer från helsvenska hem och många upplever att finska är svårt.

Foto: Heli Vuorela

Kronoby ♥ Muurame

Utbytet med Muuramen lukio är för oss i Kronoby en viktig länk till det finska Finland. Då det gäller kontakter med finska språket har vi en mycket heterogen studerandekår – vi har allt från studerande som under fritiden i princip aldrig kommer i kontakt med finskspråkiga till studerande som kommer från helfinska hem och på fritiden umgås med finskspråkiga kompisar. De flesta av våra studerande kommer från helsvenska hem och många upplever att finska är svårt.

I första hand erbjuder vi utbytet med Muurame till enspråkiga som saknar naturlig kontakt med finska, men i mån av möjlighet har även tvåspråkiga deltagit. Utbytet med Muurame har varit uppskattat bland alla typer av studerande. Flera av våra tvåspråkiga studerande pratar finska bara med släktingar, så för dem har utbytet varit ett sätt att få träffa finskspråkiga jämnåriga samt pröva på gymnasiestudier på finska. De enspråkiga studerandena har tyckt att det är bra att få höra autentisk finska och få prata finska med jämnåriga om sådant som berör deras egen vardag. Eftersom A-läroplanens mål är så högt ställda behandlar vi under kurserna ganska knepiga saker, vilket gör att en del studerande kanske upplever att de kan mindre än de i själva verket gör. Efter några dagar i Muurame har många upptäckt att de nog förstår och kan mer än de tror och det är en viktig insikt som också ger större motivation och självkänsla i kurserna och i livet utanför skolan. Ungdomarna som deltar i utbytet har samma

språkliga utmaningar, men eftersom alla har en positiv inställning till varandras språk skapas en trygg miljö där man hjälper och uppmuntrar varandra. Utbytet är också ett kulturellt utbyte och våra studerande har sagt att det har varit lärorikt att få bo i ett finskt hem, besöka en finsk skola och få vara en del av finska Finland. Ibland kanske man tänker att skillnaderna språkgrupperna emellan är större än de är och då är det viktigt att få se att ungdomar är likadana överallt, oberoende av vilket modersmål de har.

I Kronoby gymnasium är vi mycket nöjda med samarbetet med Muuramen lukio. I utbytesprogram ska man inte glömma hur viktigt det är att samarbetet skolorna emellan fungerar. Det är inte alltid så lätt för alla våra studerande att våga åka till Muurame, det brukar vara ett nervöst gäng som åker iväg. I en sådan situation är det viktigt att vi som skickar iväg ungdomarna vet att man tar bra hand om dem i den mottagande skolan. Eftersom lärarna från Muurame och Kronoby har träffats och besökt varandras skolor och håller tät kontakt inför besöken vet vi att våra studerande tas väl omhand. Våra studerande har känt sig välkomna i Muurame och det har alltid varit lätt att hitta sådana som gärna berättar om utbytet för andra studerande och uppmuntrar dem att åka iväg. Många vänskapsband har också knutits mellan ungdomarna, som ibland också besökt varandra på fritiden efter utbytet. Det är det bästa betyget ett utbyte kan få. Tillsammans är vi starkare. ■

SpråkKimppa – internationalisering på hemmaplan

SpråkKimppa var Utbildningsstyrelsens projekt som pågick under åren 2013–2015. Syftet var att skapa kontakter mellan finlandssvenska och finska skolor och ge elever en chans att öva både finska och svenska språkkunskaper under besöken hos varandra. Samtidigt skulle attityderna och vyerna över språkgränsen vidgas. Autentiska inläringserarenheter ger självförtroende som så ofta saknas hos finska elever –

men också hos enspråkiga finlandssvenska elever, har vi märkt. Vi sitter alltså i samma båt, så att säga.

Internationalisering på hemmaplan ingår i läroplansgrunderna både i grundskolor och gymnasier och SpråkKimppa var ett lysande exempel på förverkligandet av den. Nu har projektet kommit till ända, men samarbetet mellan finska och finlandssvenska skolor fortgår. Verksamheten är enkel och "lätt". Den kräver inte stora summor pengar (i princip bara bussbiljetter till mottagande ort) men medför nya vänskapsband och glädje över att klara sig på det andra inhemska. För lärarna är SpråkKimppa ett nytt sätt att motivera eleverna till att studera svenska/finska. Ett av "paren" som hittade varandra genom SpråkKimppa är Muuramen lukio och Kronoby gymnasium.